

Lederkonferansen 2019 – Ledelseskunst i endringens tid

Torsdag 25. og fredag 26. april 2019 – ved Norges musikkhøgskole, Oslo

Omtaler av bidragsytere og innhold

Karin Sunderø er konferansens kurator og moderatorer. Hun er daglig leder i det nettbaserte kunstgalleriet Sunderø Art Gallery.

Sunderø er og bibliotekansvarlig og koordinator for kunst- og kulturprosjekt på Gosen skole. Hun er freelance kurator, blant annet for TAP – The Art Project, et utvekslingsprogram for kunstnere i Stavanger og Nablus, Vestbredden.

Karin Sunderø er utdannet ved masterstudiet i Kreativt kuratorarbeid ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen, har studert kuratorarbeid og formidling ved HiT/Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design og har en bachelorgrad i kultur- og samfunnsvitenskap fra UiB. Hun er tidligere leder i Bryne kunstforening. Sunderø har bakgrunn som redaksjonsleder og journalist, og har hatt ulike kuratoroppdrag og verv innen kunstfeltet blant annet som prosjektleder for Pasjon, Stavangers middelalderfestival. Hun var Stavanger kommunes koordinator for Grunnlovsjubileet i 2014 og prosjektleder for kongeparets jubileumsbesøk i 2016. Sunderø er medlem av Norsk kuratorforening.

Peter Tornquist åpner Lederkonferansen 2019. Tornquist er rektor ved Norges musikkhøgskole. Han har komposisjon som fagområde.

Silvija Seres er matematiker og teknologiinvestor. Hun har bakgrunn fra algoritmeforskning i Oxford, utvikling av søkemotoren Alta Vista i Silicon Valley, strategisk ledelse i Fast Search and Transfer, og tjenesteutvikling i Microsoft.

Seres jobber nå som styremedlem i flere store selskaper, inkludert Oslo Børs og NRK, og som aktiv investor i flere teknologibedrifter. På konferansen gir hun kunst og kultur fokus opp mot teknologisk utvikling.

Kunst med eller mot teknologi

ved teknologiinvestor og rådgiver Silvija Seres

Teknologi endrer kunst og samfunn i rekordfart. Kunstnere bruker nye verktøy, finner nye uttrykk og ny tematikk. Når menneskenes vesen står i fare for å bli omformet på et tiår, trenger vi dyp og varm dialog om kunnskap for fremtiden, og oss i fremtiden.

Ola K. Berge er kulturviter (Ph.d. og MA i kulturstudier) med utdanning fra Universitetet i Sørøst-Norge. Han har doktorgrad innen internasjonal kulturpolitikk, der han har studert norsk utenrikskulturell virksomhet med fokus på UD's kulturpolitiske ansvar og praksis.

Berge har jobbet med kulturforskning i Telemarksforskning siden 2009. Tema for forskning og vitenskapelige artikler har vært grenselandet mellom populærkultur, kunstsosiologi og musikologi, UD's kulturpolitiske praksis, norsk og nordisk kulturpolitikk, endringstendenser og opphavsrettsspørsmål i det norske og nordiske musikkfeltet.

En kulturskole for alle?

ved seniorforsker Ola Kveseth Berge, Telemarksforskning

En viktig visjon for mange kommunale kulturskoler er at de skal være kulturskole for alle. Hvordan lykkes de med det? Spørsmålet er særlig interessant i lys av at den enkelte kommune som eier står fritt til å utforme sitt kulturskoletilbud. Hva betyr egentlig «for alle», og hvilke faktorer gjør seg gjeldende i arbeidet med å lage en kulturskole med bred relevans? Deltakerne inviteres til spørsmålsstilling, innspill og dialog. NTNU og Telemarksforskning har ansvar for å levere kunnskapsgrunnlag om kulturskolene til ny stortingsmelding om barne- og ungdomskultur. Berge er prosjektleder for dette arbeidet.

Anders Rønningen er førsteamanuensis i musikk ved Universitetet i Sørøst-Norge og FoU-leder i Norsk kulturskoleråd. Han er utøvende komponist og «multimusiker», og har bakgrunn som musikkpedagog, fra bistands- og flerkulturelt arbeid gjennom åtte år på Madagaskar og som rådgiver i Norsk kulturskoleråd siden 2015. Han leder det nordiske forskningsnettverket KIL-forsk, og har ledet arbeidet med å lage en forskningsoversikt over nordisk kulturskolerelatert forskning.

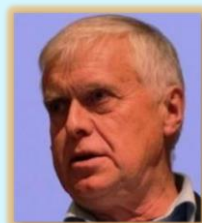
Lansering av Nordisk rapport om kulturskolerelatert forskning

ved Anders Rønningen, FoU-leder i Norsk kulturskoleråd og medlemmer fra forskergruppa

Kulturskolefeltet har lenge etterspurt en helhetlig oversikt over eksisterende forskning på området. Norsk kulturskoleråd og det svenske Kulturskolecentrum har sammen med nordiske forskerkollegaer tatt utfordringen.

Tom Erlend Skaug er statssekretær i Kunnskapsdepartementet for kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner. Skaug har tidligere arbeidet i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og kommer fra Ringsaker.

Nils R. Sandal er styreleder i Norsk kulturskoleråd, et verv han har hatt siden 2012. Før det var Sandal styremedlem i Norsk kulturskoleråd Sogn og Fjordane, mangeårig fylkesordfører i Sogn & Fjordane og ordfører i Gloppen.

Årets kulturskolekommune 2019 – prisutdeling

ved statssekretær Tom Erlend Skaug, KUD, og styreleder Nils R. Sandal, Norsk kulturskoleråd

Arnfinn Bjerkestrand er kultursjef i Stavanger. Han har musikkfaglig bakgrunn fra Rogaland musikkonservatorium, erfaring som kirkemusiker, og var i en årrekke forbundsleder i fagorganisasjonen MFO (nå CREO). Fra 2011 jobbet Bjerkestrand frilans og har hatt verv i flere råd, fondsstyrer og utvalg.

Blant annet var han leder av kunstfaglig råd for Tou Scene, styremedlem i Stavanger Symfoniorkester, styremedlem i Kunsthall Stavanger, styremedlem i Kilden Teater og Konserthus, styreleder i både JM Norway og Europas Blues Senter. Han har også holdt kurs og undervisning knyttet til kulturpolitikk og gründerskap for bachelor- og mastergradsstudenter på høyskoler og universitet samt kurs og seminarer om støtteordninger for kommune og fylkeskommune. Bjerkestrand var i flere år medlem av Norsk kulturråd.

Smart kunst-byen Stavanger

ved kultursjef Arnfinn Bjerkestrand

Stavanger kommune understøtter miljø som eksperimenterer og tar i bruk ny teknologi i kunstnerisk og kulturell produksjon. Smart kunst er et av satsingsområdene i smartbyen Stavanger. Det gir Stavanger en særegen smartby-profil. Dette prosjektet kjennetegnes av at moderne teknologi, samarbeid mellom kommuner, næringsliv, organisasjoner og academia og innbyggerinvolvering er til stede. Stavanger kommune og Fakultet for utøvende kunstfag ved Universitetet i Stavanger er i gang med å utvikle og forske på smartby-prosjekt innen kunst og kultur.

Rune Rebne er førsteamanuensis i komposisjon og ph.d.-kandidat ved Norges musikkhøgskole. Han tok diplomeksamen i komposisjon samme sted i 1997. Rebne har laget instrumental- og elektroakustisk musikk, ved siden av å arbeide med musikk for moderne dans og teater. Hans verker har vært framført ved festivaler i Norge og i utlandet. Rebne mottok Norsk Komponistforenings pris for Årets verk 1995 og er hopp trener for Norges Skiforbund.

Hvordan ser vi og hvorfor?

Erfaringer fra jenteprosjektet i komposisjon

ved førsteamanuensis Rune Rebne, Norges musikkhøgskole

Rebne er engasjert i likestillingsdebatten og er prosjektleder for to jenteprosjekt. Jenteprosjektet i Norges Skiforbund Hopp sikter på å ivareta både de jentene som allerede hopper på ski og dem som har lyst til å starte med hopping. Jenteprosjektet i komposisjon ved Norges musikkhøgskole skal etablere en inspirerende og kompetent møteplass for jenter som vil lage musikk.

Trude Skogen Støvind var i 20 år danser ved Nasjonalballetten. Hun er utdannet ballettpedagog, PPU fra Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO), med fordypning i klassisk ballett. Skogen Støvind underviser blant annet klassisk ballett for talentsatsingsprogrammene DanseFot og På Tå Hev, og jobber jevnlig ved ballettskolen ved Den Norske Opera & Ballett med rene guttegrupper.

Eksamensoppgaven fra KHiO omhandler møtet med yngre gutter som ønsker å prøve seg på klassisk ballett, men som ikke finner seg helt til rette i undervisningen. Oppgaven fokuserer hvordan en kan gjøre ballett interessant for gutter uten å miste substansen i treningen.

Klassisk ballett og gutter – hvordan kan vi tilrettelegge undervisning av ballett for gutter

ved tidligere student KHiO, PPU og ballettpedagog Trude Skogen Støvind, Den Norske Opera & Ballett

Å danse klassisk ballett krever energi, styrke og utholdenhet. En kan tenke seg at dans vil være den perfekte fritidsaktiviteten for en gutt. De guttene som først finner veien inn i dansesalen får som regel mer oppmerksomhet, får mer interessante roller i forestillingene og pedagogene strekker seg ofte lengre for dem. Hvorfor er da ikke ballettsalene stappfulle av gutter som ønsker å danse? Klarer vi å rekruttere enda flere gutter til å begynne – og til å bli i balletten? Støvind deler erfaringer og betraktninger rundt arbeidet med gutter som danser klassisk ballett.

Sidsel Karlsen er professor i musikkpedagogikk ved Norges musikkhøgskole. Hun er utdannet faglærer i musikk, vokalpedagog og sanger med doktorgrad i musikkpedagogikk fra Musikhögskolan i Piteå, Luleå tekniska universitet. Karlsen har publisert artikler i internasjonale forskningstidsskrifter og bidratt med kapitler i internasjonale antologier og håndbøker. For tiden arbeider hun blant annet med forskningsprosjektet *DYNAMUS - The social dynamics of musical upbringing and schooling in the Norwegian welfare state* sammen med åtte andre forskere ved

NMH og Høgskolen i Innlandet.

Hvem inkluderes og ekskluderes i norsk musikkundervisning og -utdanning?

ved professor Sidsel Karlsen, Norges musikkhøgskole

Det norske sosialdemokratiske idealet innebærer at alle skal ha lik tilgang til undervisning og utdanning. Dette gjelder også på musikkområdet, eksemplifisert ved Norsk kulturskoleråds visjon «Kulturskole for alle». Men hvordan virker dette i praksis? Blir virkelig alle inkludert? Hvis ikke: Hvem er det som faller utenfor?

Karlsen vil gi en kort gjennomgang av de inkluderings- og ekskluderingsmønstrene som fins i relasjon til musikkundervisningen som foregår i kulturskolen, videregående skole og høyere musikkutdanning. Håpet er å bidra til en god diskusjon om muligheten for å endre og påvirke disse mønstrene.

Adriana Di Lorenzo Tillborg er musikkpedagog med mange års erfaring og er nå ph.d.-stipendiat innen musikkutdanning ved Musikhögskolan i Malmö, Lund universitet. Tillborgs forskningsinteresser berører demokratisk musikkutdanning, inkludering, funksjonshemninger, migrasjon, policy prosesser, diskurser spesielt relatert til kulturskoler i Sverige.

Inkludering i kulturskoler: refleksjoner fra svenske og nordiske perspektiver

ved doktorand Adriana Di Lorenzo Tillborg, Musikhögskolan i Malmö

Presentasjonen fokuserer hvordan inkludering har blitt konseptualisert i utdanningsforskning, policy og praksis. Tillborg tar utgangspunkt i eksempler fra ph.d.-prosjektet, der inkludering av to spesifikke grupper er i fokus: Elever med funksjonshemninger og flyktninger. Dataene består av fokusgruppesamtaler med kulturskoleledere i Sverige samt av policydokument. Tillborg gir også eksempler fra nordisk forskning og det pågående prosjektet for kartlegging av nordiske studier med relevans for kulturskoler.

Ole Tobias Lindeberg er direktør for Oseana Kunst og Kultursenter. Lindeberg er utdannet ved Norges Musikkhøgskole og Guildhall School of Music and Drama i London.

Per Olav Sørås er fagsjef for skole og barnehage i Os kommune. Ansvarsområdet er tolv skoler, to kommunale barnehager, voksenopplæringen og kulturskolen.

Friskunst

ved Ole Tobias Lindeberg, direktør ved Oseana kunst- og kultursenter, og Per Olav Sørås, fagsjef for skole og barnehage i Os kommune

Friskunst Nasjonal er et program for formidling av kunst og kultur til elever i grunnskolen. Programmet knytter kunst- og kulturundervisningen i skolen opp mot det profesjonelle innholdet hos det lokale kulturhuset. Utgangspunktet for prosjektet er et tettere samarbeid mellom kulturhus, kommunal kulturskole og grunnskolen. Elevene møter med dette fagkompetanse fra kulturskolen i kombinasjon med en profesjonell kunstneriske opplevelser på kulturhuset. Tanken er at elevene får ta del i en tilpasset versjon av kulturhusenes kunstneriske program, etter at kulturskolen har gjennomført forprosjekt i tråd med skolens læreplan. I Os kommune som fra 2020 blir Bjørnafjorden, samarbeides det med Bjørnafjorden kulturskule og grunnskolen.

Hilde Solberg er utdannet cand.polit. i pedagogikk med interesse og utdanning i kunsthistorie. Solberg har arbeidet som rektor på både barne- og ungdomstrinnet, og har innehatt ulike andre stillinger som pedagogisk veileder og konsulent.

Gosen skoles kunst- og kultursatsing

ved rektor Hilde Solberg

Gosen skole har i en årrekke satset systematisk på å utvikle et spennende miljø for kunst og kultur. Skolen har bygget opp kunstsamlingen «Ung kunst», som kunstkritiker Trond Borgen omtaler som «en av de fineste samlingene av samtidskunst i Stavanger».

Skolen har valgt kultur som et lokalt satsningsområde og jobber systematisk for å integrere kunst og kultur i skolens organisasjon og i det daglige læringsarbeidet. Skolen arbeider kontinuerlig med å skaffe til veie ressurser for å iverksette unike kulturprosjekt og arrangementer. Gosen skole har mottatt utmerkelser for sitt arbeid med kunst og kultur: Gullsekken i 2009 og Klinkprisen i 2012.

Gosen var europeisk pilotskole da Stavanger hadde status som europeisk kulturhovedstad i 2008. Skolen stiller hele tiden spørsmålet: Hvordan kan vår kultursatsning utvikles og bidra til meningsfulle kunstopplevelser og til å skape nytt kulturengasjement?

Henning Bang er førsteamanuensis ved Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo, og forsker på hvordan ledergrupper kan bli mer effektive og velfungerende.

Bang er utdannet siviløkonom og psykolog og tok sin doktorgrad på ledermøter i norske bedrifter. Bang deler arbeidstiden sin mellom forskning og undervisning på universitet og å bistå ledergrupper i å utvikle seg.

Hvordan skape en effektiv og velfungerende ledergruppe?

ved førsteamanuensis Henning Bang, psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo

Bang vil gjennom forelesningen gi en forskningsbasert modell for hvilke faktorer som påvirker ledergruppers resultater, og vise hvordan en i praksis kan utvikle en ledergruppe til å bli mer effektive og velfungerende.